

skoslovanski. Pomen se ravna torej po jeziku slovanskem, v katerem je pisana knjiga.

U. Kaj pa, ko bi mi zahodnji Slovenci svojim vzhodnjim bratom po Ogerskem rekli zdaj Slovinci?

T. Da bi bila zmešnjava še večja, kaj ne! Sej jim pravimo Slovaci — Slovaki, in jezik njihov je slovaški, — oblika razumna in razločna dokaj.

U. V srednjem kotu med nami so pa Slavonci, in Slavonec je še le prav posebno imenovanje po deželi v kraji med Savo in Dravo, vendar se loči lahko od oblik Slovenec — Slovak, slavonski od slovenski — slovaški.

T. Znamenito je, kar piše o tem imenovanju Kurelac, daje „Slavonac le izvrnuto ime Slovenac“, da so Slavonci nekdanj bili pravi Slovenci ter govorili slovenski, in da je sedanja oblika le popačena po tujih latinsko-madžarskih zgledih.

P a š n i k.

Zgledi. Zgledi imajo neizrečeno veliko moč; to se vidi prav posebno na tem, kako se otroci govoriti naučijo. Čegav je otrok, in kakošnega stahu so njegovi starši, skleniti se more po glasu in izreki govorjenja. Od domačih se nauči otrok govoriti; govori pa tako, kakor sliši, da drugi marljajo, dobro ali slabo; prejme tedaj tudi vnanjo obliko v govorjenji le od drugih. Nekteri tako lepo, pohlevno in mirno govoré, da gane to tudi surovega človeka, in žlahnuje njegovo besedo. Govoriti je otroku važen opravek, ker si z govorjenjem kratek čas dela, tedaj krepko izrekuje, določno zapopada, ter besedo večkrat posnema in jo ponavlja. Vsaka nova beseda je njemu nenavadna, premišluje jo in izgovarja. Otroci radi poslušajo surove in nespodobne besede, jih premišlujejo, in domači se čudijo ko slišijo, da otrok zavalí kako kosmato.

Iz tega pa vidimo, koliko pri družinah tudi posli pomagajo otroke izrejevati. „Srečen je otrok“ pravi Herder, kateri sliši od svoje perve mladosti lepe, razumljive, človeške glasove, kateri mu vravnajo jezik in govorjenje. Srečen je otrok, kteremu njegova mati ali postrežnica, njegovi bratje in sestre, prijetli v besedi podajajo razum in lepo obnašanje; tega ne pozabi nikdar, ker govoriti se učimo le tako, da druge slišimo govoriti“.

Škerbni starši tedaj otrokom ne dajejo za postrežbo poslov, kateri slabo izgovarjajo besede ali nad otroci revskajo; še veliko bolj škerbno pa varujejo svojo hišo pred posli, kateri pohujšljivo govoré. Na prvo starši dostikrat ne porajajo, ker ne premislijo, da otroci ne govoré drugače, kakor slišijo; drugo pa je tako škodljivo, da menda ni staršev, ki bi vedoma svoje otroke izročevali takim poslom. —

V šoli. Sveti škof Klemen obišče enega dne šolo keršanske občine v Rimu. Tu najde učenika sedeti med otroci na tleh; otroci so se okoli njega igrali in kratkočasovali; eni so ga za brado in lase cukali, drugi so ga za obleko vlekli, vsi pa so vpili in kričali, da se je glasni hruš in truš razlagal po šoli. — Ko pa škof notri stopi, vse potihne, in Klemen migne učeniku na stran, ojstro ga pogleda in mu očita takošno vedenje pri otrocih, rekoč: „Ali se to spodobi učeniku Gospodove občine?“ Popija, tako je bilo ime učeniku, odgovori, ter pravi: „Ali ni pustil tudi naš odrešenik otroke k sebi priti, ter jim ni tega branil, in jih je božal!“ — „Da“, odgovori na to sveti Klemen, „a on je roke na nje pokladal, in jih k sebi jemal in jim govoril od Božjega kraljestva“.

Književni jezik v šoli. Učitelj na deželi si mora prizadevati, da domačo mladost soznani s slovenskim književnim jezikom, da deček, kedar šoli odraste, ter se loti poljedelstva, rokodelstva ali obertnije, zna brati gospodarske in druge podučljive knjige, časopise in spise, in da more tudi lepo moliti iz kakih lepih molitevnih bukev i. t. d. Knjige mora ljudstvo razumeti, ako hoče iz njih kaj dobička zajemati. Dolžnost slovenskega učitelja je tedaj, da, kolikor je mogoče, šolsko mladost uri v dobrem književnem jeziku.

Ni zadosti, da učitelj učencem razlaga in pojasnuje to ali uno nerazumljivo besedo; tudi ni dovolj, da se samo v šoli rabi književni jezik, v navadnem govoru pa govori pokvarjeno; pokazal bi učitelj s tem, da to, kar v šoli uči, ni potrebno, ker se še sam po tem ne ravna. Kaj si more učenec misliti, ako sliši pokvarjene besede in izraze iz ust svojega učitelja enako prostemu pastirju? Torej, ljubi učitelj! prizadevaj si da to, kar z besedo učiš, tudi očitno v djanji pričaš. Zapomni si pregovor, ki pravi: „Besede mičejo, zgledi vlečejo“. L. Bo . . . č.